

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW.422.4.2016.EB

Warszawa, stycznia 2016 roku

Pan
Marek Posobkiewicz
Główny Inspektor Sanitarny

rocznie zwiększający się problem nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży skłaniał do przyjęcia skutecznych rozwiązań zmierzających do jego rozwiązania. Ważnym elementem profilaktyki w tym zakresie miały być zmiany wprowadzone w żywieniu dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach systemu oświaty. Z interwencji podejmowanych przez Rzecznika Praw Dziecka wynika, że wprowadzone przepisy wymagają korekty w niektórych obszarach.

Jednym z problemów wymagających rozwiązania jest żywienie dzieci i młodzieży w całodobowych placówkach systemu oświaty. W kierowanych do Rzecznika listach ich wychowankowie skarżą się na niemożność kultywowania świąt, urodzin czy innych imprez okolicznościowych, podczas których tradycyjnie podawane są słodkie. Wskazują także na kwestię pełnoletnich wychowanków ośrodków, którzy – realizując program usamodzielnienia – sami dokonują zakupów żywności i chcą w większym stopniu decydować o rodzajach spożywanych przez siebie produktów i napojów.

Kolejnym z poruszanych problemów wymagających rozwiązania jest kwestia możliwości podawania alergikom produktów zastępujących środki spożywcze wywołujące alergię, przeznaczone do stosowania w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży, zgodnie z nowym rozporządzeniem. Jako przykład wskażę sytuację opisaną w piśmie skierowanym do Rzecznika Praw Dziecka, w którym podniesiono kwestię uczulenia dziecka na miód i przez to konieczność podawania mu w przedszkolu niesłodzonego napoju, którego nie chce pić.

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

W ocenie Rzecznika Praw Dziecka właściwe odżywianie dzieci i młodzieży ma kluczowe znaczenie dla ich zdrowia teraz i w przyszłości. Ukształtowanie w dzieciństwie właściwych nawyków żywieniowych i potrzeby aktywnego stylu życia jest najlepszą gwarancją zachowania zdrowia i dobrej kondycji fizycznej przez całe życie. Dlatego z takim zaangażowaniem Rzecznik Praw Dziecka zabiegał o likwidację żywienia „śmieciowego” w jednostkach systemu oświaty i wprowadzenie powszechnie obowiązujących norm żywieniowych wypracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie. Wdrażana reforma, bardzo ważna dla zdrowia przyszłych pokoleń, wymaga jednak pewnych zmian, aby służyła celowi, który przyświecał jej wprowadzeniu. Od wejścia w życie ww. przepisów upłynęło już pięć miesięcy. To dobry czas na ocenę ich funkcjonowania oraz sformułowanie wniosków służących doskonaleniu idei zdrowego żywienia dzieci i młodzieży.

Organami odpowiedzialnymi za kontrolę żywienia w jednostkach systemu oświaty (stołówki, catering, sklepiki szkolne) są właściwe organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ponadto Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1412).

Wobec powyższego, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o ocenę działalności oświatowo-zdrowotnej prowadzonej przez przedszkola, szkoły i placówki systemu oświaty, a także przedstawienie wniosków z przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną kontroli w zakresie realizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Szczególnie proszę o informacje dotyczące następujących kwestii:

- liczby kontroli przeprowadzonych w tym zakresie;
- stwierdzonych nieprawidłowości (z wyszczególnieniem problemów odnoszących się do żywienia dzieci w stołówkach szkolnych i w formie cateringu);
- funkcjonowania sklepików szkolnych i dostępnego w nich asortymentu;

- działań podjętych przez dyrektorów jednostek systemu oświaty w celu właściwego wdrożenia zmian w sposobie żywienia dzieci i młodzieży (także w odniesieniu do zmian świadomości w tym zakresie wśród dzieci, rodziców i nauczycieli);
- zgłaszanych problemów przez dyrektorów ww. miejsc w zakresie organizacji zdrowego żywienia;
- angażowania się rodziców w przygotowywanie list produktów używanych do przyrządzania posiłków.

Proszę również o opinię Pana Ministra, na podstawie analizy zgromadzonych podczas kontroli materiałów, jakie zmiany należałoby wprowadzić do obowiązujących obecnie przepisów, aby lepiej służyły one upowszechnianiu nawyków zdrowego żywienia i kształtowaniu prozdrowotnego stylu życia młodych ludzi.